

Fakultetsko vijeće

Filozofskog fakulteta

Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku

Lorenza Jägera 9

31000 Osijek

Tatjana Dujić

E. Kvaternika 72

32100 Vinkovci

Sinopsis doktorskoga rada

KULTURNA POVIJEST HRVATSKE ŽENSKE PROZE

Znanstveno područje: humanističke znanosti

Polje: filologija

Grana: teorija i povijest književnosti

UVOD

Hrvatska književna historiografija, relativno je precizno analizirala niz elemenata hrvatske književnosti: povijesne okolnosti nastanka, geografsku rasprostranjenost, sociološke specifičnosti; odredila je najznačajnije predstavnike, procijenila doprinos nacionalnoj kulturi i uspostavila estetsku hijerarhiju važnijih ostvarenja. Ali, hrvatska književna historiografija nije uvijek vodila brigu o predstavnicama ženskoga pisma.

Prihvatimo li povijest književnosti kao povijest kontinuiteta književnoga života jednog naroda tada bi uključenost spisateljica trebala biti znatno veća. Periodizaciju moramo shvatiti kao sređivanje činjenica, te u obzir uzeti i kontekstualizaciju književnosti, te ideologijske i estetske zahtjeve određenoga vremena. Činjenica da su žene manje zastupljene govori o društvenim i političkim događajima koji su obilježili vrijeme njihova stvaranja, o patrijahatu hrvatskoga društva. Kulturni uvijeti i prostor u kojem stvaraju spisateljice također će biti prepoznatljivi i podvrgnuti nizu društvenih regulacija što će se odraziti na univerzalnost tema i motiva. Fragmentarnost, nemaran odnos prema kompoziciji, teme vezane uz ženske sudbine kao i elementi

autobiografskog i autoreferencijalnog neodvojivi su dio prostora i kulture 20. stoljeća obilježenog ratovima, progonima, genocidima, kulturocidima, ali i napretkom tehnologije, oslobodilačkim pokretima, studentskim događanjima, feminističkim pokretima i promjenama slike žene u društvu.

Kroz stoljeća se žena borila kako bi se pomaknula s društvene i književne margine, a u dvadesetom stoljeću njihov rad postaje sve zamjetljiviji. Radom želim pokazati da društvenim razvitkom, razvojem gospodarstva i uvođenjem obaveznoga školovanja nastaju uvjeti za plodan i nezanemariv književni rad žena. Priznanje njihova doprinosa hrvatskoj književno kulturnoj sceni doprinijelo bi novoj književnopovijesnoj interpretaciji.

TEORIJSKA PODLOGA I AKTUALNE RELEVANTNE SPOZNAJE

U radu ću koristiti relevantne književnoteorijske i književnopovijesne radove, ali i radove relevantnih književnih kritika, eseja i rasprava objavljenih u novinama, časopisima, zbornicima (D. Detoni Dujmić, H. Sablić Tomić, A. Zlatar, K. Čorkalo, J. Matanović, P. Pavličić, D. Fališevac, K. Nemec, Z. Maković, S. Kos, V. Obad, D. Oraić-Tolić, Lj. Sekulić, B. Slama, G. Rem, I. Šafranek, Z. Zima, D. Zečević, M. Velčić, M. Tatarin, A. Lederer, Z. Marković, J. Hekman, D. Burkhart, M. Beker, V. Visković,...). Hrvatska historiografija, feministički kriticizam kao i radovi iz područja kulturalnih studija također će poslužiti kao teorijska podloga pri pisanju rada, jer su autoreferencijalnost i autobiografski elementi prisutni u prikazu muško ženskih odnosa, patrijahata, sjećanja, doživljaja kulture i prostora, psihoanalize ženskog subjekta i pitanja egzistencije u suvremenoj kulturi nasuprot kulturnim uvjetima 19. stoljeća. (D. Bačić-Karković, R. Jambrešić-Kirin, N. Bobbio, I. Frangeš, I. Hergešić, D. Jelčić, S. Ježić, K. Nemec, V. Pavletić, S. P. Novak, Đ. Šurmin, B. Vodnik, Š. Vučetić, V. Žmegač,...).

PRAKTIČNA PRIMJENJIVOST SPOZNAJE

U radu ću prikazati začetke ženskog pisma i stupanje spisateljica na književnu scenu. Kroz interpretacije i analize modela ženske proze 20. stoljeća prikazat ću kulturološke, političke i sociološke elemente koji su utjecali na žensku prozu, kao i njeno pomicanje s društvene i književne margine.

Dobivene spoznaje ukazat će da su se autorice nametnule recepcijskom horizontu različitim inoviranjem forme izraza nastojeći upravo preko njega krenuti u potragu za osobnom pripadnošću recentnom društvenom, povijesnom i kulturnom trenutku. Nove spoznaje otvorit će i nove mogućnosti književnopovijesnih interpretacija.

UŽE PODRUČJE RADA

Proučavanje tematske i žanrovske raznolikosti korpusa hrvatske ženske proze 20. stoljeća razotkrit će utjecaj kulture i kulturoloških zbivanja na specifičnosti ženskog pisma. Rad treba upozoriti na problematiku onih kulturnih, povijesnih i političkih pojava i vrijednosti koje osobito dolaze do izražaja u književnosti. Aktualna društvena zbilja otvara slobodu umjetničkog izražavanja reflektirajući duh vremena na ontološku i egzistencijalističku razinu autorske osobnosti.

METODOLOŠKI POSTUPCI

U istraživanju ću koristiti sljedeće metodološke postupke: induktivno-deduktivnu metodu, deskripciju, analizu, komparativnu analizu, povijesnu metodu, metodu klasificiranja i sintezu.

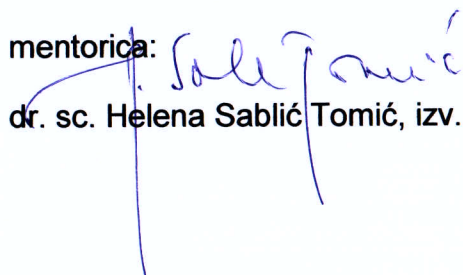
Induktivno-deduktivnu metodu i metodu deskripcije koristit ću za usustavljivanje dosadašnjih spoznaja hrvatske znanosti o književnosti i književne kritike na temelju kojih će se proširiti znanja o hrvatskoj ženskoj prozi, ali i prostoru u kojemu ista nastaje. Metodu analize primjenit ću pri čitanju izvora kako bi se na razini sadržaja i izraza uočili određeni poetički modeli i na temelju njih sastavila tipologija. Metodu komparativne analize uporabit ću pri usporedbi ranijeg rada spisateljica s djelima koja nastaju u 20. stoljeću, ali i za utvrđivanje sličnosti i razlika ženskog pisma unutar korpusa hrvatske književnosti. Metodom klasificiranja i sinteze želim usustaviti modele ženskog pisma unutar hrvatske književno-kulturne scene.

STRUKTURA RADA

U uvodnom dijelu odredit ću predmet i ciljeve istraživanja. U drugom dijelu definirat ću korpus istraživanja. U trećem dijelu dat ću sliku vremena i prostora u kojemu stvaraju i žive hrvatske spisateljice te dodirne točke njihova rada s kulturom i prostorom. U poglavljima koja obuhvaćaju središnji dio rada korpus ću detaljno književnopovijesno i književnoteorijski analizirati. Slijedi tipologizacija korpusa, a zatim zaključak, literatura i izvori.

mentorica:

dr. sc. Helena Sablić Tomić, izv. prof.

pristupnica:

Tatjana Dujić, prof.

